5. *Роменець В. А.* Психологія творчості / В. А. Роменець : навч. посібн. для студ. вищих навч. Закладів ; 2-е вид. — Київ : Либідь, 2001. — 288 с.

6. *Франко І.* Із секретів поетичної творчості / І. Франко. — Київ : Радянський письменник, 1969. — 190 с.

Д'ячук С. В. Особенности преподавания украинской и зарубежной литературы студентам специальности «Издательское дело и редактирование».

В статье идет речь об изучении психологии творчества в рамках курсов истории украинской и зарубежной литературы. Знания по психологии творчества являются важной составляющей профессиональной подготовки будущих специалистов — журналистов, редакторов, издателей.

Ключевые слова: психология творчества, творческий замысел, персонификация образов, интуиция, вдохновение.

Dyachuk S.

The article is devoted the study of the creation's psychology in the courses of the history of Ukrainian and foreign literature. The knowledge of the creation's psychology is an important component of the professional training of future specialists — journalists, editors, publishers.

Keywords: the creation's psychology, the creative plan, the personification of the characters, the creative fancy, intuition, inspiration.

УДК 655.3.066.11:087.5

Зайко Л. Я.,

асистент кафедри видавничої справи, редагування та основ журналістики Житомирського державного університету ім. Івана Франка

ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ГАЛУЗЕВИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ЯКОСТІ ДРУКОВАНИХ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ

Здійснено аналіз якості підготовки видавничого оригіналу та поліграфічного виконання друкованих книжкових видань для дітей та їх відповідності положенням чинних галузевих нормативних документів.

Обґрунтовано важливість ретельної підготовки видавничого оригіналу друкованих книжкових видань для дітей як запоруки підвищення якості та, конкурен-

тоспроможності книги на ринку. Статтю проілюстровано аналізом видань вітчизняного книжкового ринку.

Ключові слова: друковані книжкові видання для дітей, галузеві нормативні документи, видавничий оригінал, стандарти, книжковий ринок України.

Постановка проблеми. Останні десятиліття значними темпами розвивається сектор виробництва інформаційних товарів. Інтенсивний розвиток інформаційного суспільства ставить низку питань щодо збереження позицій друкованих видань в інформаційному просторі. Також це стосується і самого процесу читання. Заміна інформаційними продуктами аудіо- та візуальних засобів масової інформації відбувається дуже стрімко.

Особливої актуальності набувають проблеми утримання позицій на ринку друкованими книжковими виданнями, зокрема для дитячої аудиторії. Існує тенденція підвищення рівня конкуренції з електронними виданнями, навчальними програмами (електронні носії), комп'ютерними іграми.

Формування культури читання у дітей і випуск якісних книжкових видань для дитячої аудиторії має беззаперечну стратегічну вагу на державному рівні. Відповідно до рекомендацій парламентських слухань «Проблеми розвитку українського книговидавництва, книгорозповсюдження та перспективи підтримки книгочитання в Україні» (які відбулися 15 травня 2013 року) «…для подолання самоізоляції українського книговидання в системі світових інформаційних потоків, повернення книзі та читанню притаманної їм ролі найбільш впливових чинників формування кращих якостей людської особистості, необхідно визначити книговидавничу галузь України національним стратегічним пріоритетом» [12].

Генеральний секретар Міжнародної асоціації видавців Йєнс Баммель під час вищезгаданих парламентських слухань «у своєму зверненні до присутніх з трибуни парламенту України … закликав до оптимізму, а ще — читати разом із дітьми, бо читання розвиває інтерес до життя» [5].

На думку дитячого психолога Іванни Бояківської, батьки повинні активно залучати книжки для здорового розвитку своєї дитини, зокрема читати казки, починаючи з утробного періоду малюка. Пізніше — дітям від народження до чотирьох років — активно використовувати книжки як інструмент для загального розвитку [7].

Збереження цікавості дитячої аудиторії до процесу читання — одна з головних цілей видавців у період переходу до інформаційного суспільства.

Креативний підхід до художнього оформлення видання та дотримання вимог галузевих нормативних документів є одним з основних чинників, які мають безпосередній вплив на виготовлення якісної видавничої продукції.

Якісний продукт як пропозиція ринку покличе за собою підвищення рівня споживання.

Над темою культури та якості видань працюють відомі фахівці видавничої галузі С. Ф. Гавенко, О. М. Вернигора, М. С. Мартинюк, Е. І. Огар, Н. І. Черниш та ін.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз якості видавничого оригіналу та поліграфічного виконання друкованих видань для дітей книжкового ринку України.

Результати. Відповідно до положення нормативних документів видавничої галузі видання залежно від вікової категорії читачів розподіляють на чотири групи:

перша група — видання для дітей дошкільного віку (до 6 років);

друга група — видання для дітей молодшого шкільного віку (6–10 років включно), учнів початкових класів;

третя група — видання для дітей середнього шкільного віку (11–14 років включно), учнів V–VIII класів;

четверта група — видання для дітей старшого шкільного віку, підлітків (15–18 років включно), учнів IX–XII класів [11, с. 6].

Оскільки діти, що визначені у межах першої та другої вікових груп, є найбільш вразливими, то зосередимось на аналізі якості підготовки видавничого оригіналу та поліграфічного виконання видань, адресованих саме цій читацькій аудиторії.

Безпосередньо зазначимо, що «державні санітарні норми і правила «Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей» спрямовані на профілактику захворювань органів зору, опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, а також розладів нервово-психічної сфери організму в дітей і поширюються на видання газетні, журнальні, книжкові (у т. ч. навчальні видання, підручники, навчальні посібники), а також іншу друковану продукцію, призначену для використання дітьми» [4, с. 2].

Як зазначає відомий науковець у видавничій сфері Е. І. Огар «З переходом від однієї вікової групи до іншої увага юного користувача книжкою поступово переміщується з інформації, акумульованої в графічному образі видання, на інформацію, передавану текстом» [10, с. 138].

Полісистемний підхід до процесу створення видання є запорукою виходу високоякісного продукту, зокрема, у вигляді видавничої продукції. Особливої актуальності ця теза набуває під час створення видавничої продукції для дитячої читацької аудиторії першої та другої вікових груп.

Високоякісний текст для видань дитячої аудиторії безпосередньо повинен перетворитися за допомогою зусиль співпраці художнього, технічного редакторів, дизайнера-верстальника в якісний видавничий оригінал. Підтвердженням цієї думки є переконаність Н. Черниш в тому, що найголовніше в створенні якісного видання — це «…прагнення досягти єдності змісту видання та його матеріальної конструкції» [14, с. 133].

Рекомендована насиченість ілюстративним матеріалом видань першої вікової групи — 75 %. Це сприяє всебічному розвитку дитини, виробляє у неї високі естетичні вимоги до оточуючої реальності, підвищує рівень «інформаційної культури майбутньої особистості» [10, с. 140], а також спілкуванню батьків і дітей — спільне прочитання книги.

Для видавничо-поліграфічного аналізу та більш детальної ілюстрації положень нормативних видавничо-поліграфічних документів подаємо аналіз підготовки видавничого оригіналу та поліграфічного виконання видань деяких українських видавництв за останні шість років.

1. Видання «На добраніч! Казки для малят» (Харків : Книжковий клуб сімейного дозвілля, 2009. — 64 с., ISBN 978-966-343-592-3). Поліграфічне виконання ВАТ «Поліграфкнига» (м. Київ). Видання має висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи Міністерства охорони здоров'я України. Якісний рівень підготовки видавничого оригіналу. Ілюстративність видання, обраний рубаний шрифт (гарнітура «Букварна») та кегель шрифту (20 пт) основного тексту відповідає вимогам п. 5.3.2. Вимоги до видань першої групи галузевого стандарту (рис. 1) [11, с. 9–10]. Суттєвим недоліком цього видання є забрудненість сторінок, унаслідок перебивання занадто насичених зображень зі звороту сторінок під час друку видання (рис. 2).

Рис. 1. Художнє оформлення видання «На добраніч! Казки для малят»

Рис. 2. Видання «На добраніч! Казки для малят»

2. Літературно-художнє видання М. Возіянова «Чудові вірші для дітей» (Харків : Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2010. — 64 с., ISBN 978-966-14-0399-3 (дод. наклад). Поліграфічне виконання ПП «ЮНІСОФТ» (м. Харків). Визначена читацька аудиторія цього видання: «Для читання дорослими дітям».

Якісний рівень підготовки видавничого оригіналу. Ілюстративність видання, обраний рубаний шрифт (гарнітура «TextBook») та кегель шрифту (14 пт) основного тексту відповідає вимогам п. 5.3.2. Вимоги до видань першої групи галузевого стандарту: «Якщо у вихідних відомостях зазначено «для читання дорослими дітям», дозволено відтворювати текст шрифтом, кегель якого не менше ніж 12 пунктів» [11, с. 10].

Рис. 3 Видання «Чудові вірші для дітей»

Суттєвим недоліком цього видання є неякісний палітурний процес, що виявляється у клейовому з'єднанні прошитих нитками окремих зошитів видання (рис. 3). Це спричиняє неможливість повного розгортання розвороту сторінок

книжкового блоку та, відповідно, унеможливлює візуалізацію всієї інформації, поданої на цих сторінках. А також погіршує естетичний момент сприйняття цього видання цільовою аудиторією.

3. Видання «Тачки 2» (К. : ТОВ «Егмонт Україна», 2011. — 64 с., ISBN 978-617-500-276-6). Поліграфічне виконання ТОВ «Новий друк» (м. Київ). Назва, зазначена у випускних відомостях видання та на титулі, не збігається із заявленою назвою на палітурці «Тачки 2. Гран-прі світу» (рис. 4).

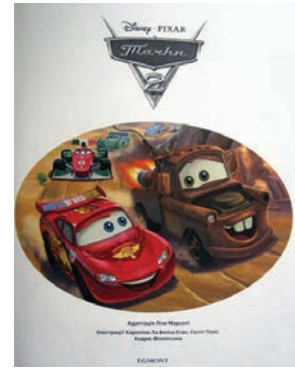

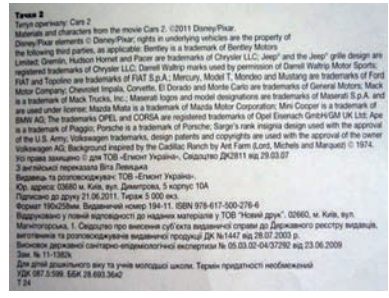

Рис. 4. Видання «Тачки 2» (палітурка, титул, зворот титулу)

За чинним ДСТУ 4861:2007. Видання. Вихідні відомості (2009 р.) пункту 4 «Загальні положення», зокрема підпункту 4.6 «Не дозволено розбіжності між однаковими відомостями, розміщеними в різних місцях видання». Назва належить до цих відомостей безпосередньо [6, с. 3].

Визначена читацька аудиторія цього видання: «Для дітей дошкільного віку та учнів молодшої школи». З першої ж сторінки основного тексту видання

бачимо невідповідність вимогам до видань цієї вікової групи, хоча зазначено, що отримано висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 05.03.02-04/37292 від 23.06.2009. На двадцяти двох сторінках з сорока однієї, на яких розташовано основний текст видання, його неможливо іноді прочитати дорослому, не кажучи вже про дитину, яка освоює процес читання. Текст розташовано на занадто насиченому кольоровому фоні (рис. 5). Також відповідно п. п. 5.3.2.2 галузевого стандарту основний текст на кольоровому, сірому фоні, ділянках багатоколірних ілюстрацій має бути відтворений у такому шрифтовому оформленні: кегель шрифту не менше ніж 20 пунктів для тексту обсягом понад 200 знаків [11, с. 10]. Насправді ж маємо текстові блоки на кольоровому фоні понад 200 знаків кеглем шрифту 16 пунктів.

Рис. 5. Внутрішнє оформлення видання «Тачки 2»

4. Літературно-художнє видання А. Антонець «Скоромовки» (К.: «Веселка», 2013. — 16 с., ISBN 978-966-01-0582-9). Поліграфічне виконання ПП «Рута» (м. Житомир). Визначена читацька аудиторія у вихідних відомостях — для дошкільного віку. З першого погляду видавничий оригінал можна оцінити як якісний. Гарна робота художника Л. П. Христевич прикрашає це видання. Основний текст (рубаний шрифт, 16 пт) розташовано на білому просторі сторінки, що відповідає вимогам галузевих нормативних документів.

Але, на жаль, це увесь позитив у дотриманні чинних видавничо-поліграфічних документів. Негативом у виконанні цього видання є незбігання ілюстрацій на стикові суміщених сторінок на 4 мм. Повторення частини ілюстрацій (рис. 6), а й навіть незадрукована смуга шириною в більш ніж 5 мм

(рис. 7), що є критичним дефектом, за яким бракують примірник видання. Також ґатунок паперу обрано крейдований, зі значним глянцем. Це не відповідає вимогам п. 5.2.3. «Вимоги до матеріалів» галузевого стандарту п. п. 5.2.3.2. «Видання має бути надруковане на офсетному чи друкарському папері. …поверхня паперу має бути гладка, без значного глянцю…» [11, с. 8].

Рис. 6. Розворот видання «Скоромовки»

Рис. 7. Неякісне поліграфічне виконання (видання «Скоромовки»)

5. Літературно-художнє видання — А. Лисенко «Гриби пішли спати» (вірші-розмальовки для дошкільного та молодшого шкільного віку; Житомир: Рута, 2013. — 20 с., ISBN 978-617-581-161-0). Поліграфічне виконання ПП «Рута». Оригінальне рішення художника з приводу оформлення колонцифр прикрашає це видання (рис. 8).

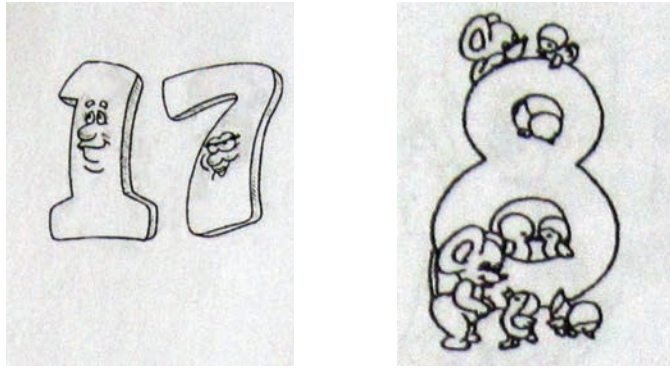

Рис. 8. Колонцифри видання «Гриби пішли спати»

Відповідно положень п. п. 5.2.3.2 галузевого стандарту непрозорість паперу має бути не менше ніж 90 % [11, с. 8]. Цю вимогу порушили видавці цього видання (рис. 9), що значно погіршило якість готового книжкового видання для дітей. Також негативним елементом є використання для оформлення основного тексту видання гарнітури Times New Roman, яка належить до групи медієвальних (не є дозволеною для оформлення видань першої та другої групи дитячих видань) [11, с. 10].

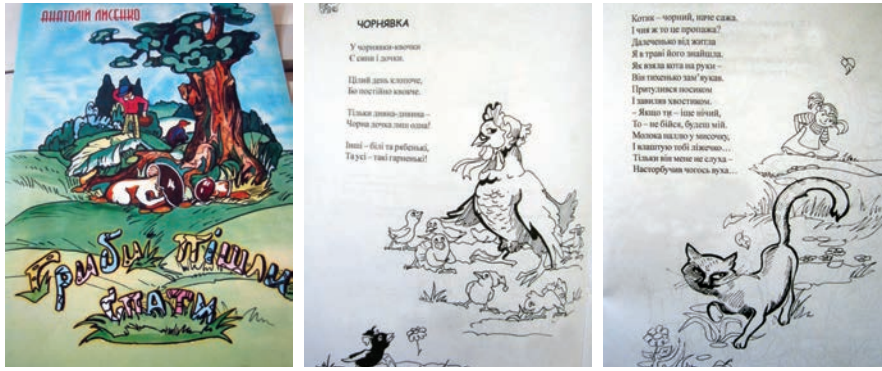

Рис. 9. Видання «Гриби пішли спати»

6. Літературно-художнє видання для дітей молодшого шкільного віку «Пірати» (Х. : Белкар-книга, 2013. — 64 с.: іл., ISBN 978-966-1694-21-6). Поліграфічне виконання ПП «ЮНІСОФТ» (м. Харків). Це видання належить до серії «Пізнаємо світ разом», яка заснована 2010 року. Приємно дивують якісні

Рис. 10. Видання «Пірати»

видавничий оригінал та поліграфічне виконання видання. Повнокольоровий друк з використанням фарб природних відтінків. Для шрифтового оформлення основного тексту видання використано гарнітуру без засічок (кегель шрифту 13 пт). Однак недоліком цього видання є кількість переносів на сторінці. В найгіршому випадку ця кількість досягає 14 (рис. 10). Відповідно до вимоги п. п. 5.3.3.8 галузевого стандарту «на сторінці видання не повинно бути більше ніж 8 переносів» [11, с. 14].

7. Літературно-художнє видання Л. Добровольської «Казка про Пухнатко» (Житомир : Рута, 2014. — 16 с., ISBN 978-617-581-215-0). Поліграфічне виконання ПП «Рута». Невідповідність вимогам галузевого стандарту полягає в тому, що не вказано вікову категорію читацької аудиторії, ґатунок паперу (використано крейдований папір зі значним глянцем — стандартом дозволено лише використання офсетного чи друкарського паперу) [11, с. 8], не вказано спосіб друку та відсутній висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Зазначимо, що для шрифтового оформлення основного тексту видання використано гарнітуру Lazurski (кегель шрифту 15 пт), яка належить до групи медієвальних (не є дозволеною для оформлення видань першої та другої групи дитячих видань) [11, с. 10].

Як і в попередньому проаналізованому виданні можна звернути увагу на високоякісну роботу художника О. Макаренка, який має авторські права як на художнє оформлення зовнішнього елемента видання (обкладинки), так і на внутрішнє оформлення видання — ілюстрації, які супроводжують основний текст видання (рис. 11).

Рис. 11. Елементи художнього оформлення видання «Казка про Пухнатко»

8. Літературно-художнє видання («Видавничо-книготорговий центр „Кредо”») для дошкільного та молодшого шкільного віку — А. Синичкін, К. Конфеткіна «Пригоди дельфінчика та його друзів» (Донецьк : ТОВ ПКФ Універсальний бізнес», 2014. — 64 с. : кольор. іл. (Серія «Прогулянки навколо світу»), ISBN 978-966-2455-83-0). Поліграфічне виконання ПП «ЮНІСОФТ» (м. Харків).

Цікава ідея розташування ілюстрованого, текстового матеріалу, поєднаного з інтерактивними завданнями для виконання дітьми. Якісні художнє оформлення видання та повнокольоровий друк з використанням гамми кольорів природних відтінків, які не «ріжуть» зір.

Позитивним є вказування у випускних даних видання ґатунку паперу (офсетний), вид друку (офсетний). Правильно підібрано гарнітуру основного тексту «Прагматика» (без засічок). Але, на жаль, основний текст оформлено не відповідно до вимог галузевого стандарту. Використано кегель шрифту 14 пт в оформленні основного тексту. Довжина найдовшого рядка дорівнює 170 мм (рис. 12), а галузевий стандарт вимагає щоб довжина рядка в такому випадку була не більше ніж 153 мм. Негативним фактором в оформленні видання є той факт, що ширина верхнього поля на сторінці згідно вимог галузевого стандарту (п. 5.4 Вимоги до поліграфічного виконання) має бути не менше ніж 10 мм. В аналізованому виданні маємо розмір відповідного поля на різних сторінках від 6 до 8 мм [11, с. 18].

Рис. 12. Видання «Пригоди дельфінчика та його друзів»

Зовнішні елементи видання — палітурки типу 7 («На добраніч! Казки для малят», «Чудові вірші для дітей», «Тачки 2», «Пірати», «Пригоди дельфінчика та його друзів») та обкладинки («Скоромовки», «Гриби пішли спати», «Казка про Пухнатко») у виданнях виконані на належному рівні якості.

Хоча дослідники С. Гавенко та М. Мартинюк зазначають, що нормативні документи «мають переважно рекомендаційний характер, тобто у більшості питань вирішення того чи іншого елементу видання залишається прерогативою видавництва і його фахівців — передусім, технічного редактора чи художньої ради, результат рішень яких — готове видання, мають оцінювати такі самі фахівці — експерти видавничо-поліграфічної справи» [2, с. 1], хочемо нагадати про чітке положення «Гігієнічних вимог до друкованої продукції для дітей», що це є «обов'язковий для виконання суб'єктами видавничої справи незалежно від відомчої належності та форм власності документ, який регламентує вимоги щодо оформлення друкованої продукції за показниками безпеки для здоров'я дітей» [4, с. 4].

З усіх проаналізованих нами видань лише у двох зазначено вихідні відомості, що мають висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи («Тачки-2» та «На добраніч! Казки для малят»). А ще в одному виданні «Пригоди дельфінчика та його друзів» зазначено про відповідність державним санітарно-епідеміологічним правилам і нормам. Відповідно до п. п. 5.1.2. технічних вимог галузевого стандарту «Поліграфія. Видання для дітей» будь-яке дитяче видання підлягає санітарно-епідеміологічній експертизі з наданням висновку [11, с. 6].

Спосіб друкування має бути вказаний у випускних даних видання. Ця вимога виконана лише у виданнях «На добраніч! Казки для малят», «Пригоди дельфінчика та його друзів» та «Пірати».

Багаторічні дискусії у колах видавців та науковців з приводу необхідності оновлення галузевих стандартів мають певне підґрунтя. Але хотілося би вірити, що питання вельмишановного професора М. С. Тимошика: «…кому й для чого сьогодні потрібно знати, коли рукопис було підписано до друку? Або ґатунок паперу чи вид шрифтової гарнітури? … Так само як і спосіб друку чи навіть формат видання» не стосуються безпосередньо видань для дітей [13, с. 176].

Залишається безсумнівною соціокультурна цінність друкованих видань, зокрема книжкових. Це зумовлюється не тільки тим, що книга сприяла накопиченню та концентрації колективного досвіду поколінь [9, с. 14–16], але й цінністю її форми. Природа книги подвійна: з одного боку, вона — носій та передавач творів писемності, з іншої — апарат для багаторазового використання читачем цих творів та творіння графічного мистецтва [15, с. 30].

Непрофесійність декого з видавців на теренах України призводить до втрати позицій друкованих книжкових видань для дитячої аудиторії на інформаційному ринку.

Висновки. На основі обраної нами репрезентативної вибірки (кожній позиції відповідає низка аналогічних за якістю видавничої підготовки та

поліграфічного виконання книжкових видань) зробимо висновок про неналежний рівень дотримання чинних видавничо-поліграфічних стандартів та інших нормативних документів в українських книжкових виданнях для дітей.

Отже, для збереження конкурентоспроможності на ринку інформації друкованими книжковими виданнями для дітей необхідне дотримання вимог галузевих нормативних документів як основного чинника якості та безпеки цього виду видавничої продукції.

Література:

1. *Вернигора О. М.* Книжкові видання для найменших читачів: проблеми і перспективи / О. М. Вернигора. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2288 (дата звернення: 16.06.2014).

2. *Гавенко С.* Кваліметричний аналіз поліграфічного виконання дитячих видань українського книжкового ринку / С. Гавенко, М. Мартинюк // Вісник Книжкової палати. — 2010. — № 2. — С. 1–3. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vkp_2011_2_4.pdf (дата звернення: 15.05.2014).

3. *Гавенко С.* Методологічні проблеми дизайну книги як техніко-естетичної системи Книгознавча концепція культури книги: до історичних джерел формування / С. Гавенко // Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи : наук.-практ. зб., [упоряд. Е. І. Огар]. — Львів : Аз-Арт, 2002. — С. 135–137. ISBN 966-7912-13-2.

4. *Державні* санітарні норми і правила. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей : ДСанПіН 5.5.6-138—2007. — [Чинний від 2007–02–09]. — К. : Держстандарт України, 2007. — 26 с. — (Національні станданти України).

5. *Зайко Л.* Актуальність питання книгочитання в залі засідань Верховної Ради України / Л. Зайко // Унівесум. — 2013. — № 5–6 (107–108).

6. *Інформація* та документація. Видання. Вихідні відомості (ISO 8:1977, NEQ; ISO 1086:1991, NEQ; ISO 7275:1985, NEQ) : ДСТУ 4861:2007. — [Чинний від 2009–01–01]. — К. : Держстандарт України, 2009. — 46 с. — (Національні станданти України).

7. *Лубчак В.* Якими мають бути видання для дітей до 4-х років та чому їх важко знайти в українських книгарнях / В. Лубчак // День. — 2013. — № 152.

8. *Мартинюк М.* Аналіз якості поліграфічного виконання книжок для дітей / М. Мартинюк // Кваліологія книги. — 2009. — Вип. 1(15). — С. 51–53.

9. *Немировский Е. Л.* Большая книга о книге: Справочно-энцеклопедическое издание / Е. Л. Немировский. — М. : Время, 2010. — 1088 с. : ил.

10. *Огар Е.* Культура сучасної дитячої книжки / Е. І. Огар. // Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи : наук.-практ. зб. — Львів : Аз-Арт, 2002. — С. 138–147. ISBN 966-7912-13-2.

11. *Поліграфія.* Видання для дітей. Загальні технічні вимоги : СОУ 22.2-02477019-11:2008. — [Чинний від 2008–11–01]. — К. : Держстандарт України, 2008. — 33 с. — (Національні стандарти України).

12. *Рекомендації* парламентських слухань на тему: «Проблеми розвитку українського книговидавництва, книгорозповсюдження та перспективи підтримки книгочитання в Україні». — [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/695-18 (дата звернення: 14.06.2014).

13. *Тимошик М.* Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник / М. Тимошик. — 2-ге вид., стереотипне. — К. : Наша культура і наука, 2006. — 560 с., ISBN 966-7821-35-8 (Серія «Бібліотека видавця, редактора, автора»).

14. *Черниш Н.* Книгознавча концепція культури книги: до історичних джерел формування / Н. Черниш // Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи : наук.-практ. зб. [упоряд. Е. І. Огар]. — Львів : Аз-Арт, 2002. — С. 126–135. ISBN 966-7912-13-2.

15. *Энциклопедия* книжного дела / Ю. Ф. Майсурадзе, А. Э. Мильчин, Э. П. Гаврилов и др. — М. : Юристъ, 1998. — 536 с. — (Книжное дело).

Zaiko L. The complience with the branch normative documents requirements as the main quality factor of printed book publishing for children

While working on this paper the analysis of quality of the publishing original preparation and polygraphic realization of the printed book publishing for children and their conformity to the valid branch normative documents was made.

The importance of thorough preparation of the publishing original of the printed book publishing for children as the key to improving the quality and book market competitiveness was substantiated. The article is illustrated by the analysis of the national book publishing market.

Keywords: printed book publishing for children, branch normative documents, publishing original, standards, book market of Ukraine.

Зайко Л. Соблюдение требований отраслевых нормативных документов как основной фактор качества печатных книжных изданий для детей.

Осуществлен анализ качества подготовки издательского оригинала и полиграфического исполнения печатных книжных изданий для детей и их соответствия положениям действующих отраслевых нормативных документов.

Обоснована важность тщательной подготовки издательского оригинала печатных книжных изданий для детей как залог повышения качества и конкурентоспособности книги на рынке. Статья проиллюстрирована анализом изданий отечественного книжного рынка.

Ключевые слова: печатные книжные издания для детей, отраслевые нормативные документы, издательский оригинал, стандарты, книжный рынок Украины.